

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	WF - Non-heteronormative, non-binary, queer: literature and culture LGBTQIA from Shakespeare to Alison Bechdel, PG_00135201						
Kierunek studiów	Archeologia (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2024 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2024/2025		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć					
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	1	Język wykładowy			angielski		
Semestr studiów	2	Liczba punktów ECTS			2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Anglistyki i Amerykanistyki -> Zakład Badań nad Literaturą Anglojęzyczną						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr hab. Izabela Morska				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		2.0		18.0	50
Cel przedmiotu	Zapoznanie się z analizami literackimi rozlicznych reprezentacji nieheteronormatywnego doświadczenia od literatury renesansowej do współczesności, wliczając kwestie tożsamości, rasy, niewidzialności i humoru, a także widoczność/niewidzialność nieheteronormatywnego doświadczenia w tekstach literackich uznawanych za klasyczne. Przybliżenie metodologii w oparciu o teksty Judith Butler, Eve Kosofsky Sedgwick i <i>Jacka Halberstama</i> . Interpretacja literackich i kulturowych artefaktów, w tym mediów wizualnych, związanych z doświadczeniem, literaturą i kulturą queer.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
		<p>Po zakończeniu kursu studenci i studentki będą potrafili:</p> <p>analizować historyczne i kulturowe konteksty nieheteronormatywnych doświadczeń w literaturze i kulturze, od literatury renesansowej do współczesności; krytycznie ocenić literackie reprezentacje nieheteronormatywnych doświadczeń i tożsamości, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii rasowych, żaloby, doświadczenia AIDS, gorzkiego humoru i widoczności/niewidzialności w klasycie literackiej; wykazać się zrozumieniem i zastosowaniem teorii queer i metodologii gender studies, w tym opartych na pracach Judith Butler, Eve Kosofsky Sedgwick, Jacka Halberstama i innych, do tekstów literackich i artefaktów kulturowych; rozumieć znaczenie pierwszoosobowej opowieści i systemowej krytyki obowiązkowej heteroseksualności i binarności płci w tekstach literackich i kulturowych; analizować niebinarne doświadczenia w literaturze i kulturze, ze szczególnym uwzględnieniem twórczości Aphry Behn i Virginii Woolf.</p> <p>Krytycznie ocenić przecięcie teorii gender z ekokrytyką oraz studiami etnicznymi i postkolonialnymi.</p> <p>Rozwinąć zaawansowane umiejętności krytycznego czytania i pisanie, a także głębsze zrozumienie literatury i kultury LGBTQIA, z wyróżnieniem twórczości Adrienne Rich, Audre Lorde, Lillian Faderman, Jamesa Baldwina, Christophera Isherwooda i Tony Kushnera.</p> <p>Zbadać krytyczne możliwości, które otwierają się podczas rozważania nieheteronormatywnych doświadczeń i tożsamości w odniesieniu do szerszych kwestii społecznych i kulturowych.</p>	<p>[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja</p> <p>[SW2] prezentacja/projekt/referat/raport</p> <p>[SW3] opracowanie tekstowe/praca pisemna</p>
Treści przedmiotu	<p>Wykład historycznie przedstawia doświadczenie od literatury renesansu do współczesności, skupiając się na przedstawieniach literackich takich zjawisk jak kwestia nieheteronormatywnej tożsamości i rasy (Audre Lorde, <i>Zami: A New Spelling of My Name</i>; James Baldwin, <i>Giovanni's Room</i>), niewidoczności prywatnej żaloby (Christopher Isherwood, <i>The Single Man</i>), doświadczenia AIDS (Tony Kushner, <i>Angels in America</i>), gorzkiego humoru (Alison Beahdel, <i>Fun Home</i>), a także widoczności/niewidoczności nieheteronormatywnego doświadczenia w tekstach literackich uznawanych za klasykę (wybrane sonety Szekspira; <i>Portret Doriany Graya</i>, Oskara Wilde'a, czy opowiadanie Josepha Conrada "Il Conde"). Poruszy kwestię queerowania historii na podstawie badań Heleny Whitbread (o Anne Lister) i Lillian Faderman (o historii społeczności LGBTQ w USA); włączy metodologię na bazie Judith Butler, <i>Gender Trouble</i>; Eve Kosofsky Sedgwick, <i>Epistemology of the Closet</i> oraz <i>Between Men: English Literature and Male Homosexual Desire</i>. Rozważy wagę opowieści w pierwszej osobie (Ann Lister, <i>Diaries</i>; David Sedaris, <i>Santa Land Diaries</i>), jak również krytyki systemowej zawartej m. in. w Adrienne Rich, "Compulsory Heterosexuality and Lesbian Existence" i Kate Bornstein, <i>Gender Outlaw</i>. Doświadczenie niebinarności wywiedzione zostanie z wiersza Aphry Behn, "To the fair Clarinda, who made Love to me, imagin'd more than Woman" oraz powieści Virginii Woolf, <i>Orlando</i>. Zapoznamy się z teorią kampu (na podstawie klasycznego eseju Susan Sontag "On Camp" i sztuką porażki na podstawie historii Quentina Crispa zawartej w książce i filmie <i>The Naked Civil Servant</i>, jak i książki Halberstama, <i>The Queer Art of Failure</i>). W nasze rozważania włączymy film i sztuki wizualne. Wreszcie przyjrzymy się krytycznym możliwościom, które otwierają się na skrzyżowaniu teorii gender z ekokrytyką i studiami etnicznymi oraz postkolonialnymi.</p>		
Wymagania wstępne i dodatkowe			

Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	praca pisemna	51.0%	20.0%
	prezentacja lub projekt kreatywny	51.0%	20.0%
	czynny udział w zajęciach	80.0%	60.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	<p>LITERATURA DO WYKORZYSTANIA PODCZAS WYKŁADU PRZEZ WYKŁADOWCĘ. (Jej znajomość nie jest wymagana od studentów).</p> <p>Butler, Judith, (1990). <i>Gender Trouble</i>. Routledge.</p> <p>Califia, Patrick, (2002). <i>Speaking Sex to Power: The Politics of Queer Sex</i>. Cleis Press.</p> <p>Faderman, Lillian, (1981) <i>Surpassing the Love of Men: Romantic Friendship and Love Between Women from the Renaissance to the Present</i>. William Morrow.</p> <p>Halberstam, Jack, (2011). <i>The Queer Art of Failure</i>. Duke University Press.</p> <p>Hall, Donald E. et al., (2013), <i>The Routledge Queer Studies Reader</i>, Routledge.</p> <p>Haraway, Donna J., (1991). <i>Simians, Cyborgs, and Women: The Reinvention of Nature</i>. Free Association Books.</p> <p>Kosofsky Sedgwick, Eve, (1985). <i>Between Men: English Literature and Male Homosocial Desire</i>. Columbia University Press.</p> <p>Lister, Anne, (1988). <i>I know my heart: The Diaries of Anne Lister 1791-1840</i>, edited by Helena Whitbread. New York University Press.</p> <p>Lorde, Audre, (1984), <i>Sister Outsider</i>. Crossing Press.</p> <p>Snediker, Michael D. (2008), <i>Queer Optimism: Lyric Personhood and Other Felicitous Persuasions</i>. University of Minnesota.</p>	

Baldwin, James, (2000), *Giovanni's Room*. Dell Publishing.

Barnes, Djuna. *Nightwood*, (1937). Introduction by T.S. Eliot. New Directions.

Bechdel, Alison, (2007). *Fun Home: A Family Tragicomic*. Mariner Books.

Donoghue, Emma, (2002). *The Woman Who Gave Birth to Rabbits*. Harcourt.

Donoghue, Emma, (2023). *Learned by Heart*. PanMacmillan.

Duberman, Martin, (1994). *Stonewall*. A Plume Book.

Faderman, Lillian, (1994). *Chloe Plus Olivia: An Anthology of Lesbian Literature from the Seventeenth Century to the Present*. Penguin Books.

Haddad, Saleem, (2016). *Guapa*. Other Press.

Isherwood, Christopher (2010). *A Single Man*. Vintage.

Kushner, Tony, (1993). *Angels in America: A Gay Fantasia on National Themes*. Theatre Communication Group.

Lorde, Audre (1982). *Zami: A New Spelling of My Name*. Crossing Press.

Nelson, Maggie, (2015). *The Argonauts*. Greywolf Press.

Proux, Annie. "Brokeback Mountain." *The New Yorker*, 1997. <https://www.newyorker.com/magazine/1997/10/13/brokeback-mountain>

Sedaris, David, (2011). *SantaLand Diaries*. Abacus.

Sedaris, David, (2010). *Dress Your Family in Corduroy and Denim*. Abacus.

Sedaris, David, (2010). *Squirrel Seeks Chipmunk: a Wicked Bestiary*. Little, Brown.

Sedaris, David, (2001). *Me Talk Pretty One Day*. Little, Brown, and Company.

Rich, Adrienne (1994). *What Is Found There: Notebook on Poetry and Politics*. W.W. Norton.

Shakespeare, William, (2004). *Shakespeare's Sonnets*. Edited by Barbara A. Mowat and Paul Werstine. Washington Square Press.

Książki dotyczące literatury polskiej:

Amenta, Alessandro, Tomasz Kaliściak i Błażej Warkocki, (2021).

		<p><i>Dezorientacje. Antologia polskiej literatury queer. Wydanie drugie, poprawione i rozszerzone.</i> Wydawnictwo Krytyki Politycznej.</p> <p>Filipiak, Izabela, (2006) <i>Obszary odmienności. Rzecz o Marii Komornickiej.</i> Słowo / obraz terytoria.</p> <p>Keff, Bożena (2006), <i>Barykady. Kroniki obsesyjne,</i> Wydawnictwo eFKa.</p> <p>Sobolczyk, Piotr, (2015). <i>Queerowe subwersje. Polska literatura homoseksualna i zmiana społeczna.</i> Instytut Badań Literackich PAN.</p> <p>Sypniewski, Zbigniew; Warkocki Błażej, red. (2004), <i>Homofobia po polsku.</i> Wydawnictwo Sic!</p> <p>Tomasik, Krzysztof, (2014). <i>Homobiografie.</i> Wydawnictwo Krytyki Politycznej.</p> <p>Warkocki, Błażej, (2013). <i>Różowy język. Literatura i polityka kultury na początku wieku.</i> Wydawnictwo Krytyki Politycznej.</p>
	Adresy eZasobów	Adresy na platformie eNauczanie:
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	.	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.